

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Nacrt

Prijedlog Zakona broj_____

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O
OBVEZNIM ODNOSIMA**

Zagreb, rujan 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o obveznim odnosima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.), među ostalim, prenesena je i Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ) i to u odredbe članaka 881. do 903. kojima je uređen ugovor o organiziranju putovanja. Odredbe u vezi s Direktivom 90/314/EEZ sadrži i Zakon o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“, broj 68/07., 88/10., 30/14., 89/14. i 152/14.). Naime, u tom su Zakonu sadržane odredbe javnopravnog karaktera kojima su, primjerice, propisane sankcije za organizatora putovanja koji ne ispunji obveze u vezi s: izdavanjem promidžbenih materijala koji se odnose na paket-aranžman, osiguranjem jamčevine za organizirano putovanje, obveznim osiguranjem od odgovornosti za štetu nastalu zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja obveza koje proizlaze iz ugovora o organiziranju putovanja.

Direktiva 90/314/EEZ stavljena je izvan snage Direktivom (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2015/2302). Države članice dužne su nacionalno zakonodavstvo uskladiti s Direktivom 2015/2302 do 1. siječnja 2018. godine, a to nacionalno zakonodavstvo primjenjuje se od 1. srpnja 2018. godine.

Direktiva 2015/2302 je donesena radi osuvremenjivanja pravila Direktive 90/314/EEZ jer je od donošenja te Direktive (1990. godine) došlo do znatnih promjena na tržištu usluga putovanja. Naime, uz tradicionalne distribucijske lance, internet je postao sve važniji medij putem kojeg se usluge putovanja nude ili prodaju pri čemu se usluge putovanja ne kombiniraju samo u obliku tradicionalnih unaprijed utvrđenih paket aranžmana nego se često kombiniraju na način da se prilagode kupcu. Mnoge od tih kombinacija usluga putovanja nalazile su se, u pravnom smislu, u „sivoj zoni“ ili nisu jasno bile obuhvaćene Direktivom 90/314/EEZ. Stoga Direktiva 2015/2302 ima za cilj prilagoditi područje zaštite kako bi se uzeo u obzir razvoj tržišta, poboljšati transparentnost te povećati pravnu sigurnost za putnike i trgovce. Razlozi zbog kojih je donesena Direktiva 2015/2302 su: razvoj interneta i liberalizacija u sektoru zračnog prijevoza, čime je došlo do promjene u načinu na koji potrošači organiziraju svoja putovanja; nepotrebni troškovi usklađivanja poslovanja i prepreke prekograničnoj trgovini uzrokovani zastarjelim odredbama Direktive 90/314/EEZ te brojnim razlikama u zakonima država članica koji uređuju ovo pravno područje; šteta koju trpe

potrošači zbog nejasnih i zastarjelih pravila koja uzrokuju neizvjesnost primjene Direktive 90/314/EEZ na kombinirane putne aranžmane, za razliku od tradicionalnih paket-aranžmana koji su jasno obuhvaćeni područjem primjene Direktive 90/314/EEZ. Direktivom 2015/2302 modernizira se područje zaštite putnika kada kupuju kombinacije usluga putovanja za isto putovanje tako što su u njeno područje primjene uključeni razni oblici paket aranžmana na internetu i povezanih putnih aranžmana. Osim toga, njome se osigurava bolja informiranost putnika o uslugama koje kupuju, pruža im se jasnija pravna zaštita te se smanjenjem pravne rascjepkanosti i jačanjem uzajamnog priznavanja zaštite u slučaju insolventnosti doprinosi uklanjanju prepreka prekograničnoj trgovini te smanjenju troškova usklađivanja za trgovce koji žele poslovati prekogranično a isto tako omogućuju se ravnopravni uvjeti poslovanja na tržištu usluga putovanja.

Direktiva 2015/2302 sadrži međusobno povezana pravila privatnopravnog i javnopravnog karaktera te, primjerice, zahtijeva od država članica propisivanje djelotvornih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija za povrede nacionalnih odredaba donesenih na temelju te Direktive. Zbog sadržajne povezanosti privatnopravnih i javnopravnih odredbi Direktive 2015/2302 ocijenjeno je da je s aspekta nomotehnike, pravne sigurnosti, primjenjivosti i jasnoće propisa najbolje normativno rješenje za prenošenje Direktive 2015/2302 u hrvatsko zakonodavstvo prenošenje svih odredbi te Direktive u novi Zakon o pružanju usluga u turizmu. Budući da će cjelokupna materija koju uređuje Direktiva 2015/2302 biti obuhvaćena novim Zakonom o pružanju usluga u turizmu, ovim se Zakonom predlaže u Zakonu o obveznim odnosima brisati odredbe kojima je prenijeta (ranija) Direktiva 90/314/EEZ (podstavak 3. članka 1.a, Odsjek 24. s člancima od 881. do 903. kojima je uređen ugovor o organiziranju putovanja) te terminološki izmijeniti odredbe Odsjeka 25. (koji se odnosi na posrednički ugovor o putovanju) radi prilagodbe izričajima novog Zakona o pružanju usluga u turizmu.

Nadalje, zaključkom Vlade Republike Hrvatske o reformskoj mjeri ukidanja upotrebe pečata, klase: 022-03/16-07/165, urbroja: 50301-05/05-16-3, od 4. svibnja 2016., središnja tijela državne uprave zadužena su analizirati propise iz svoje nadležnosti u dijelu u kojem se ti propisi odnose na obvezu uporabe pečata od strane pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju registriranu profitnu i/ili neprofitnu djelatnost u upravnim, sudskim i drugim postupcima, poslovnoj komunikaciji i drugim radnjama koje provode.

Na temelju navedene analize, sva nadležna tijela se obvezuju izraditi odgovarajuće izmjene svih propisa iz svoje nadležnosti kojima se ukida obveza uporabe pečata te iste dostaviti na razmatranje Radnoj skupini za praćenje provedbe reformske mjere.

Člancima 998. do 1001. Zakona o obveznim odnosima uređen je ugovor o ulogu na štednju.

Člankom 998. stavkom 1. propisano je da ako je novčani polog primljen kao ulog na štednju, banka, odnosno štedionica izdaje položitelju štednu knjižicu. Sukladno članku 999. toga Zakona u štednu knjižicu se unose sve uplate i isplate novca (stavak 1.), pri čemu su upisi u knjižicu potvrđeni pečatom banke i potpisom ovlaštene osobe dokaz o izvršenim uplatama, odnosno isplatama (stavak 2.), a suprotan sporazum je ništetan (stavak 3.).

Stoga se ovim Zakonom predlaže izmjena članka 999. Zakona o obveznim odnosima kako bi se banke, odnosno štedionice oslobodile uporabe pečata kod unosa uplata i isplata novca u štednim knjižicama.

Člancima 1045. do 1110. Zakona o obveznim odnosima uređeno je prouzročenje štete. Odredbama članka 1050. propisan je krug osoba koje ne odgovaraju za štetu koju prouzroče drugome te je stavkom 1. određeno da za štetu ne odgovara osoba koja zbog duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja ili kojih drugih razloga nije sposobna za rasuđivanje. Tko odgovara za štetu koju prouzroči osoba koja zbog duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja ili kojih drugih razloga nije sposobna za rasuđivanje uređuju odredbe članka 1055. toga Zakona. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom predložila je da se izričaji „duševna bolest“ i „zaostao umni razvoj“ u člancima 1050. i 1055., kao zastarjeli, stigmatizirajući i neprihvatljivi, zamijene izričajima „mentalno oštećenje“ i „intelektualno oštećenje“ kako bi se terminologija Zakona uskladila s terminologijom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, potvrđene Zakonom o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 6/07.). Naime, navedena Konvencija, koja je u odnosu na Republiku Hrvatsku stupila na snagu 3. svibnja 2008. godine, definira osobe s invaliditetom kao osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi. Stoga se ovim Zakonom predlaže terminološki izmijeniti odredbe članka 1050. i 1055. radi usklađivanja s terminologijom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Zakona dan je u obliku Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o obveznim odnosima.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Tekst odredbi Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.) koje se mijenjaju dan je u prilogu ovoga Prijedloga zakona.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.) u članku 1.a podstavak 3. briše se.

Članak 2.

Odsjek 24. Ugovor o organiziranju putovanja i članci od 881. do 903. te naslovi iznad njih brišu se.

Članak 3.

U članku 904. riječi: „organiziranju putovanja“ zamjenjuju se riječima: „putovanju u paket aranžmanu“.

Članak 4.

U članku 905. stavku 1. riječi: „ugovora o organiziranju putovanja“ zamjenjuju se riječima: „ugovora o putovanju u paket aranžmanu“ a riječi: „ovim Zakonom za potvrdu o organiziranju putovanja“ zamjenjuju se riječima: „posebnim zakonom za potvrdu o ugovoru o putovanju u paket aranžmanu“.

Članak 5.

U naslovu iznad članka 908. riječi: „organiziranju putovanja“ zamjenjuju se riječima: „putovanju u paket aranžmanu“.

U članku 908. riječi: „ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „posebnog zakona“ a riječi: „organiziranju putovanja“ zamjenjuju se riječima: „putovanju u paket aranžmanu“.

Članak 6.

U članku 999. stavku 2. riječi: „pečatom banke i“ brišu se.

Članak 7.

U članku 1050. stavku 1. riječi: „duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja“ zamjenjuju se riječima: „mentalnog ili intelektualnog oštećenja“.

Članak 8.

Naslov iznad članka 1055. mijenja se i glasi: „Osobe s mentalnim i intelektualnim oštećenjima“.

Članak 9.

U članku 1055. stavku 1. riječi: „duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja“ zamjenjuju se riječima: „mentalnog ili intelektualnog oštećenja“.

Članak 10.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članaka 1., 2., 3., 4. i 5. koji stupaju na snagu 1. srpnja 2018. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ) stavljena je izvan snage Direktivom (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ. Budući da je Direktiva 90/314/EEZ zamijenjena Direktivom (EU) 2015/2302 koja će u hrvatsko zakonodavstvo biti prenesena novim Zakonom o pružanju usluga u turizmu te da se ovim Zakonom predlaže brisanje Odsjeka 24. s člancima od 881. do 903. kojima je prenesena Direktiva 90/314/EEZ, u članku 1.a Zakona o obveznim odnosima predlaže se brisati upućivanje na Direktivu 90/314/EEZ.

Uz članak 2.

Odsjekom 24., koji uređuje ugovor o organiziranju putovanja, prenesena je Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ). Direktiva 90/314/EEZ stavljena je izvan snage Direktivom (EU) 2015/2302 koja će u hrvatsko zakonodavstvo biti prenesena novim Zakonom o pružanju usluga u turizmu. Stoga se u Zakonu o obveznim odnosima predlaže brisati Odsjek 24. s člancima 881. do 903.

Uz članke 3. i 4.

Izmjene članka 904. i 905. predlažu se radi terminološkog usklađenja odredbe s odredbama novog Zakona o pružanju usluga u turizmu kojim će se, u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302, urediti ugovor o putovanju u paket aranžmanu.

Uz članak 5.

Izmjene članka 908. predlažu se jer ovaj članak upućuje na primjenu odredbi Odsjeka 24. Zakona o obveznim odnosima, čije je brisanje predloženo ovim Zakonom. Stoga se izmjenama članka 908. upućuje na odgovarajuću primjenu odredbi posebnog zakona (Zakona o pružanju usluga u turizmu) kojim će se, u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302, urediti ugovor o putovanju u paket aranžmanu.

Uz članak 6.

U skladu sa zaključkom Vlade Republike Hrvatske o reformskoj mjeri ukidanja upotrebe pečata, klase: 022-03/16-07/165, urbroja: 50301-05/05-16-3, od 4. svibnja 2016., ukida se obveza da se unos uplata i isplata novca u štednim knjižicama mora potvrditi pečatom banke i potpisom ovlaštene osobe tako da će za potvrdu uplate i isplate novca biti dovoljan potpis ovlaštene osobe.

Uz članak 7.

U članku 1050. stavku 1. predlaže se izričaj „duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja“ zamijeniti izričajem „mentalnog ili intelektualnog oštećenja“ radi usklađivanja terminologije Zakona o obveznim odnosima s terminologijom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, potvrđene Zakonom o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 6/07.).

Uz članke 8. i 9.

Izmjena naslova iznad članka 1055. i izmjena stavka 1. toga članka predlaže se kako bi se izričaji „duševna bolest“ i „zaostao umni razvoj“ zamijenili izričajima „mentalno oštećenje“ i „intelektualno oštećenje“ radi usklađivanja terminologije Zakona o obveznim odnosima s terminologijom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Uz članak 10.

Ovom se odredbom propisuje objava i stupanje na snagu ovoga Zakona. Predlaže se da odredbe članaka od 1. do 5. ovoga Zakona stupe na snagu 1. srpnja 2018. jer se s tim danom stavlja izvan snage Direktiva 90/314/EEZ, a s istim danom su države članice Europske unije obvezne početi primjenjivati nacionalne odredbe donesene radi prenošenja Direktive (EU) 2015/2302.

TEKST ODREDABA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA KOJE SE MIJENJAJU

Pravo Europske unije

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (85/374/EEZ) (SL L 210, 7. 8. 1985.),
- Direktiva Vijeća od 18. prosinca 1986. o usklađivanju prava država članica u vezi samozaposlenih trgovačkih zastupnika (86/653/EEZ) (SL L 382, 31. 12. 1986.),
- Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ) (SL L 158, 23. 6. 1990.),
- Direktiva 1999/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 1999. o izmjeni Direktive Vijeća 85/374/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 141, 4. 6. 1999.),
- Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7. 7. 1999.),
- Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL L 335, 17. 12. 2009.).

Odsjek 24.

UGOVOR O ORGANIZIRANJU PUTOVANJA

I. OPĆE ODREDBE

Pojam

Članak 881.

(1) Ugovorom o organiziranju putovanja obvezuje se organizator putovanja pribaviti putniku najmanje dvije usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih usluga što čine cjelinu i koje se pružaju u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju barem jedno noćenje (paket-aranžman), a putnik se obvezuje platiti mu za to jednu ukupnu (paušalnu) cijenu.

(2) Odredbe ovoga odsjeka primjenjuju se i kad su pojedine usluge iz stavka 1. ovoga članka odvojeno naplaćene.

(3) Organizatorom putovanja smatra se i osoba koja prodaje paket-aranžman koji je pripremila neka druga osoba.

Promidžbeni materijali

Članak 882.

(1) Promidžbeni materijali, poput programa putovanja ili brošura, koji se odnose na paket-aranžman, a koje je organizator putovanja stavio putniku na raspolaganje ne smiju sadržavati zavaravajuće obavijesti u pogledu cijene ili bilo koje druge odredbe ugovora o organiziranju putovanja.

(2) Promidžbeni materijali koji su putniku stavljeni na raspolaganje moraju sadržavati jasne, potpune i točne obavijesti o: cijeni paket-aranžmana; odredištu (destinaciji); sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza; vrsti smještajnog objekta, njegovoj lokaciji i kategoriji, njegovim osnovnim karakteristikama te turističkoj klasifikaciji prema pravu države u kojoj se objekt nalazi; broju dnevnih obroka; planu putovanja; iznosu ili postotku predujma te o broju i iznosu obroka otplate ostatka cijene, graničnim, viznim i zdravstvenim formalnostima u pogledu putovanja i boravka u odredištu; najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje putovanja te roku u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju putovanja ako za putovanje nije prijavljen dovoljan broj putnika.

(3) Podaci sadržani u promidžbenim materijalima obvezuju organizatora putovanja i mogu biti izmijenjeni jedino na temelju sporazuma s putnikom ili ako je putnik o tim izmjenama obaviješten prije sklapanja ugovora, u kojem slučaju ta mogućnost mora biti izričito navedena u promidžbenim materijalima.

Prethodna obavijest

Članak 883.

(1) Prije sklapanja ugovora organizator putovanja dužan je obavijestiti putnika, u pisanom obliku ili drugom trajnom, putniku dostupnom, mediju o osnovnim graničnim, viznim i zdravstvenim formalnostima u pogledu putovanja i boravka u mjestu odredišta kao i o vremenu potrebnom za ispunjavanje tih formalnosti.

(2) Ako je prije izdavanja prethodne obavijesti putniku uručen program putovanja ili neki drugi promidžbeni materijal koji sadrži podatke iz stavka 1. ovoga članka, prethodna obavijest može sadržavati samo uputu na taj program ili promidžbeni materijal.

Oblik i sadržaj ugovora

Članak 884.

(1) Ugovor o organiziranju putovanja sklapa se u pisanom obliku ili putem drugog trajnog, putniku dostupnog i razumljivog oblika, s tim da barem jedan primjerak ugovora mora biti dostavljen putniku.

(2) Organizator putovanja dužan je prije sklapanja ugovora putnika upoznati sa sadržajem ugovora.

(3) Odredba stavka 1. i 2. ovoga članka ne odnosi se na zakašnjele rezervacije ili ugovore »u posljednjem trenutku«.

(4) Ovisno o uslugama koje su njime obuhvaćene, ugovor o organiziranju putovanja mora osobito sadržavati odredbe o: tvrtki ili nazivu, odnosno imenu i prezimenu te sjedištu i adresi organizatora putovanja te njegova osiguravatelja, ako je osiguranje obuhvaćeno paket-aranžmanom; odredištu te vremenu i nadnevku boravka u odredištu; sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza, nadnevku, vremenu i mjestu polaska i povratka; vrsti smještajnog objekta, njegovoj lokaciji i kategoriji, njegovim osnovnim karakteristikama te turističkoj klasifikaciji prema pravu države u kojoj se objekt nalazi; broju dnevnih obroka; planu putovanja; izletima, obilascima i drugim uslugama koje su obuhvaćene paket-

aranžmanom i koje su uključene u cijenu; cijeni i mogućnosti izmjene cijene sukladno ovom Zakonu te pristojbama za određene usluge koje nisu uključene u cijenu (primjerice, turističkim pristojbama, pristojbama za ukrcaj i iskrcaj u zračnim i ostalim lukama); načinu i vremenu plaćanja cijene; posebnim zahtjevima putnika o kojima je obavijestio organizatora putovanja prilikom rezerviranja putovanja, a koje je ovaj prihvatio; najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje putovanja te roku u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju putovanja ako za putovanje nije prijavljen dovoljan broj putnika; roku u kojem putnik mora iznijeti svoje prigovore u pogledu neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora.

II. OBVEZE ORGANIZATORA PUTOVANJA

Zaštita prava i interesa putnika

Članak 885.

(1) Organizator putovanja dužan je putniku pružiti usluge koje imaju sadržaj i svojstva predviđene ugovorom i skrbiti se o pravima i interesima putnika, u skladu s poslovnim običajima u ovoj djelatnosti.

(2) Ako putnik za vrijeme putovanja istakne prigovor zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja neke od ugovorenih usluga, organizator putovanja ili njegov mjesni zastupnik dužni su na prikladan način riješiti taj prigovor.

Obveza obavještavanja

Članak 886.

Organizator putovanja dužan je u razumnom roku prije započinjanja putovanja, u pisanom obliku ili drugom trajnom, putniku dostupnom, obliku obavijestiti putnika o: mjestu međuođredišta ili izmjene prijevoznog sredstva te vremenu dolaska u to mjesto; njegovu mjestu u prijevoznom sredstvu (broju odjeljka u spavaćim kolima, kabine na brodu i sl.); imenu i prezimenu, adresi i broju telefona mjesnog zastupnika organizatora putovanja ili, ako ga nema, osobi kojoj se putnik može obratiti u slučaju poteškoća ili, ako nema niti takve osobe, broju telefona ili drugom sredstvu koje mu omogućuje kontakt s organizatorom putovanja; u slučaju putovanja maloljetnika, načinu uspostave neposredne veze s njim ili za njega odgovornom osobom; mogućnosti sklapanja ugovora o osiguranju kojim se osiguravaju troškovi raskida ugovora od strane putnika ili troškovi pomoći i povratka putnika u mjesto polazišta u slučaju nesreće ili bolesti.

Obveza čuvanja tajne

Članak 887.

Obavijesti koje dobije o putniku, njegovoj prtljazi, njegovim kretanjima i imenima njegovih suputnika organizator smije priopćiti trećim osobama samo s odobrenjem putnika ili na zahtjev nadležnog tijela javne vlasti.

Odgovornost za štetu

Članak 888.

(1) Organizator putovanja odgovara za svu štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na organiziranje putovanja predviđenih ugovorom i ovim Zakonom.

(2) Ako sam obavlja usluge prijevoza, smještaja ili druge usluge vezane za izvršenje organiziranog putovanja, organizator odgovara za štetu nanесenu putniku prema propisima

koji se odnose na te usluge.

Odgovornost za štetu kad je pružanje pojedinih usluga organizator povjerio trećim osobama

Članak 889.

(1) Organizator putovanja koji je povjerio trećim osobama izvršenje usluga prijevoza, smještaja ili drugih usluga vezanih za izvršenje putovanja, odgovara putniku za štetu koja je nastala zbog potpunog ili djelomičnog neizvršenja tih usluga, u skladu s propisima koji se na njih odnose.

(2) Ali i kad su usluge izvršene u skladu s ugovorom i propisima koji se na njih odnose, organizator odgovara za štetu koju je putnik pretrpio u povodu njihova izvršenja, osim ako dokaže da se ponašao kao pažljiv organizator putovanja pri izboru osoba koje su ih izvršile.

(3) Putnik ima pravo neposredno od treće osobe odgovorne za štetu zahtijevati potpunu ili dopunsku naknadu za pretrpljenu štetu.

(4) U mjeri u kojoj je naknadio štetu putniku organizator putovanja stječe sva prava koja bi putnik imao prema trećoj osobi odgovornoj za ovu štetu (pravo na regres).

(5) Putnik je dužan ustupiti organizatoru putovanja isprave i sve što je potrebno za ostvarivanje prava regresa.

Sniženje cijene

Članak 890.

(1) Ako su usluge iz ugovora o organiziranju putovanja nepotpuno ili neuredno izvršene, putnik ima pravo na razmjerno sniženje cijene pod uvjetom da je stavio prigovor organizatoru putovanja u roku od osam dana od dana završetka putovanja.

(2) Zahtjev za sniženje cijene ne utječe na pravo putnika da zahtijeva naknadu štete.

Isključenje i ograničenje odgovornosti za štetu

Članak 891.

(1) Ništetne su odredbe ugovora o organiziranju putovanja kojima se isključuje ili ograničuje odgovornost organizatora putovanja za štetu.

(2) Ali valjana je odredba ugovora kojom se unaprijed određuje najviši iznos naknade štete, osim ako je u očitom nerazmjeru sa štetom.

(3) Ovo ograničenje iznosa naknade štete ne vrijedi ako je organizator štetu prouzročio namjerno ili krajnjom nepažnjom ili ako je šteta posljedica tjelesne ozljede.

Osiguranje

Članak 892.

(1) Organizator putovanja je dužan sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu predviđenu ovim Zakonom.

(2) U sporazumu s putnikom organizator putovanja može ga osigurati i od drugih rizika putovanja.

Jamčevina za organizirana putovanja

Članak 893.

(1) Organizator putovanja dužan je za svako organizirano putovanje osigurati jamčevinu

kod banke ili osiguravajućeg društva za povrat cijene putniku, ako zbog njegova stečaja ili nesposobnosti plaćanja putovanje ne bude poduzeto, odnosno naknade troškova povratka putnika u mjesto polaska, ako bi iz istih razloga putovanje bilo prekinuto.

(2) Jamčevina može biti u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa ili bankarskog jamstva (garancije).

(3) Organizator putovanja dužan je izdati putniku potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućuje neposredno ostvarenje prava prema banci, odnosno osiguravajućem društvu.

III. OBVEZE PUTNIKA

Plaćanje cijene

Članak 894.

Putnik je dužan organizatoru putovanja platiti ugovorenu cijenu za putovanje u vrijeme kako je ugovoreno, odnosno uobičajeno.

Obveza davanja podataka

Članak 895.

Putnik je dužan na zahtjev organizatora pravodobno dostaviti sve podatke potrebne za organiziranje putovanja, a posebno za pribavljanje prijevoznih karata, rezervaciju smještaja te isprave potrebne za prelazak preko granice.

Ispunjavanje uvjeta predviđenih propisima

Članak 896.

Putnik je dužan brinuti se da on osobno, njegove osobne isprave i njegova prtljaga ispunjavaju uvjete predviđene graničnim, carinskim, sanitarnim, monetarnim i drugim propisima.

Odgovornost putnika za štetu

Članak 897.

Putnik odgovara za štetu što je prouzroči organizatoru putovanja neispunjenjem obveza koje za njega proizlaze iz ugovora i odredaba ovoga Zakona.

Obavješćavanje o nedostacima ispunjenja

Članak 898.

(1) Putnik je dužan, u pisanom ili drugom odgovarajućem obliku, obavijestiti o neispunjenju ili neurednom ispunjenju bilo koje usluge iz ugovora osobu koja je tu uslugu pružila, što je prije moguće, a organizatora putovanja u roku od 8 dana od dana završetka putovanja.

(2) Dužnost putnika iz stavka 1. ovoga članka mora biti jasno i izričito navedena u ugovoru o organiziranju putovanja.

IV. POSEBNA PRAVA I OBVEZE UGOVORNIH STRANA

Zamjena putnika

Članak 899.

(1) Ako je spriječen započeti ugovoreno putovanje, putnik može odrediti drugu osobu da se umjesto njega koristi ugovorenim uslugama ako ta osoba udovoljava posebnim zahtjevima predviđenim za ugovoreno putovanje i ako o tome pravodobno obavijesti organizatora putovanja.

(2) Zamijenjeni i novi putnik solidarno su odgovorni za plaćanje cijene i troškova izazvanih zamjenom.

Promjena ugovorene cijene

Članak 900.

(1) Organizator putovanja može zahtijevati povećanje ugovorene cijene ako je nakon sklapanja ugovora došlo do promjena u tečaju ugovorene valute, do povećanja troškova prijevoza, uključujući i troškove goriva ili do povećanja pristojbi za određene usluge (u zračnim i ostalim lukama i sl.) koje utječu na cijenu putovanja, a za koje nije znao ni mogao znati.

(2) Pravo na povećanje ugovorene cijene organizator putovanja može ostvariti samo ako je ono predviđeno u ugovoru te ako je u ugovoru izričito naveden način izračuna izmjene cijene.

(3) Ako bi povećanje cijene iznosilo više od 10 posto od ugovorene cijene, putnik ima pravo raskinuti ugovor bez obveze na naknadu štete i pravo na povrat uplaćene cijene.

(4) Dvadeset dana prije početka putovanja ugovorena cijena ne može se povećati.

(5) Ako su promjene iz stavka 1. ovoga članka prouzročile sniženje cijene putovanja, organizator putovanja dužan je putniku vratiti razliku u cijeni.

Pravo putnika na raskid ugovora

Članak 901.

(1) Putnik može u svakom trenutku potpuno ili djelomično raskinuti ugovor.

(2) Ako putnik prije početka putovanja raskine ugovor u razumnom roku koji se određuje s obzirom na vrstu aranžmana (pravodobni raskid), organizator putovanja ima pravo samo na naknadu administrativnih troškova.

(3) U slučaju nepravodobnog raskida ugovora organizator putovanja može od putnika zahtijevati naknadu u određenom postotku ugovorene cijene koji se utvrđuje razmjerno vremenu preostalom do početka putovanja i koja mora biti ekonomski opravdana.

(4) Organizator putovanja ima pravo samo na naknadu troškova ako je putnik raskinuo ugovor zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći ili otkloniti i koje bi, da su postojale u vrijeme sklapanja ugovora, bile opravdan razlog da ne sklopi ugovor, a i u slučaju ako je putnik osigurao odgovarajuću zamjenu ili je zamjenu našao sam organizator.

(5) Ako putnik raskine ugovor nakon početka putovanja, a razlog za to nisu okolnosti iz stavka 4. ovoga članka, organizator ima pravo na puni iznos ugovorene cijene putovanja.

Pravo organizatora na raskid ugovora

Članak 902.

(1) Organizator putovanja može raskinuti ugovor, potpuno ili djelomično, bez obveze naknade štete putniku, ako prije ili za vrijeme ispunjavanja ugovora nastupe vanjske izvanredne i nepredvidive okolnosti koje se nisu mogle spriječiti, izbjeći ili otkloniti, a koje bi, da su postojale u vrijeme sklapanja ugovora, bile za njega opravdan razlog da ugovor ne sklopi.

(2) Organizator putovanja može raskinuti ugovor bez obveze naknade štete i u slučaju da

se za putovanje nije prijavio broj putnika koji je potreban za organiziranje putovanja, ako je o toj okolnosti putnika obavijestio u primjerenom roku koji ne može biti kraći od pet dana prije dana kad je putovanje trebalo započeti.

(3) Ako organizator putovanja raskine ugovor zbog razloga koji je na strani putnika, putnik nema pravo zahtijevati naknadu štete koju je pretrpio tim raskidom.

(4) U slučaju raskida ugovora prije započinjanja s njegovim ispunjenjem organizator mora u cijelosti vratiti ono što je primio od putnika.

(5) Ako je organizator raskinuo ugovor zbog izvanrednih okolnosti koje su nastupile za vrijeme njegova ispunjavanja, dužan je vratiti putniku razliku u cijeni između ugovorenih i pruženih usluga i poduzeti sve mjere nužne za zaštitu interesa putnika.

Izmjena sadržaja ugovora

Članak 903.

(1) Ako organizator prije početka putovanja učini značajnije izmjene u bitnim sastojcima ugovora (program, smještaj, cijena), dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti putnika u pisanom obliku.

(2) Ako organizator putovanja ponudi putniku izmijenjeni ugovor ponuda mora sadržavati izmjene koje su izvršene te utjecaj tih izmjena na cijenu putovanja.

(3) Ako ne prihvati izmjene ugovora, putnik može po svome izboru raskinuti ugovor bez obveze naknade štete i troškova, ili koristiti drugo odgovarajuće putovanje koje mu organizator putovanja može ponuditi, bez doplate cijene ako mu je cijena viša, odnosno uz povrat razlike u cijeni ako mu je cijena niža.

(4) Putnik je dužan priopćiti svoj izbor organizatoru putovanja u roku od dva radna dana od dana primitka prijedloga izmjene ugovora.

(5) Ako putnik, sukladno stavku 3. ovoga članka, raskine ugovor, organizator putovanja dužan je bez odgađanja vratiti mu ono što je putnik platio za putovanje te mu naknaditi štetu.

(6) Putnik nema pravo na naknadu štete iz stavka 5. ovoga članka ako je do izmjena u bitnim sastojcima ugovora došlo zbog izvanrednih vanjskih okolnosti koje organizator putovanja nije mogao predvidjeti, izbjеći ni otkloniti.

(7) Ako nakon započinjanja putovanja nije pružio veći dio ugovorenih usluga, ili ako ocijeni da neće biti u stanju osigurati ispunjenje većeg dijela ugovorenih usluga, organizator putovanja dužan je, o svom trošku, izvršiti odgovarajuće izmjene programa za nastavak putovanja te, ako je to potrebno, obešteti putnika za razliku u cijeni između ugovorenih i stvarno pruženih usluga.

(8) Ako nije moguće na odgovarajući način izmijeniti program putovanja ili ako putnik ne prihvati te izmjene iz opravdanih razloga, organizator putovanja dužan je, o svom trošku, omogućiti putniku povratak, odgovarajućim prijevoznim sredstvom, u mjesto polaska ili neko drugo mjesto, ako je putnik s time suglasan, te naknaditi putniku štetu koju je time pretrpio.

Odsjek 25.

POSREDNIČKI UGOVOR O PUTOVANJU

Pojam

Članak 904.

Posredničkim ugovorom o putovanju posrednik se obvezuje sklopiti, u ime i za račun putnika, bilo ugovor o organiziranju putovanja, bilo ugovor o izvršenju jedne ili više posebnih usluga koje omogućuju da se ostvari neko putovanje ili boravak, a putnik se obvezuje za to platiti naknadu.

Obveza izdavanja potvrde

Članak 905.

(1) Kad posredničkim ugovorom o putovanju preuzima obvezu sklapanja ugovora o organiziranju putovanja, posrednik je dužan prilikom sklapanja izdati potvrdu o putovanju koja, pored podataka propisanih ovim Zakonom za potvrdu o organiziranju putovanja i oznake i adrese organizatora putovanja, mora sadržavati ime, odnosno tvrtku i adresu posrednika te podatak da on istupa u tom svojstvu.

(2) Ako u potvrdi o putovanju ne naznači svojstvo posrednika, posrednik u organiziranju putovanja smatra se organizatorom putovanja.

(3) Ako se posrednički ugovor o putovanju odnosi na sklapanje ugovora o pojedinačnoj usluzi, posrednik je dužan izdati potvrdu koja sadrži opis usluge s naznakom njezine cijene.

Odgovarajuća primjena odredaba ugovora o organiziranju putovanja

Članak 908.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na ugovor o organiziranju putovanja na odgovarajući se način primjenjuju na posrednički ugovor o putovanju, ako odredbama ovoga odsjeka nije drukčije određeno.

Upis u knjižicu

Članak 999.

(1) U štednu knjižicu se unose sve uplate i isplate novca.

(2) Upisi u knjižicu potvrđeni pečatom banke i potpisom ovlaštene osobe dokaz su o izvršenim uplatama, odnosno isplatama.

(3) Suprotan sporazum je ništetan.

Osobe koje ne odgovaraju za štetu

Članak 1050.

(1) Osoba koja zbog duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja ili kojih drugih razloga nije sposobna za rasuđivanje ne odgovara za štetu što ju drugome prouzroči.

(2) Tko drugom prouzroči štetu u stanju prolazne nesposobnosti za rasuđivanje, odgovoran je za nju, osim ako dokaže da nije svojom krivnjom dospio u to stanje.

(3) Ako je u to stanje dospio tuđom krivnjom, za štetu će odgovarati onaj koji ga je u to stanje doveo.

Duševno bolesni i zaostali u umnom razvoju

Članak 1055.

(1) Za štetu koju prouzroči osoba koja zbog duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja ili kojih drugih razloga nije sposobna za rasuđivanje odgovara onaj koji je na temelju zakona ili odluke nadležnog tijela ili ugovora dužan voditi nadzor nad njom.

(2) On se može osloboditi odgovornosti ako dokaže da je obavljao nadzor na koji je obavezan ili da bi šteta nastala i pri brižljivom obavljanju nadzora.